

บทที่ 3

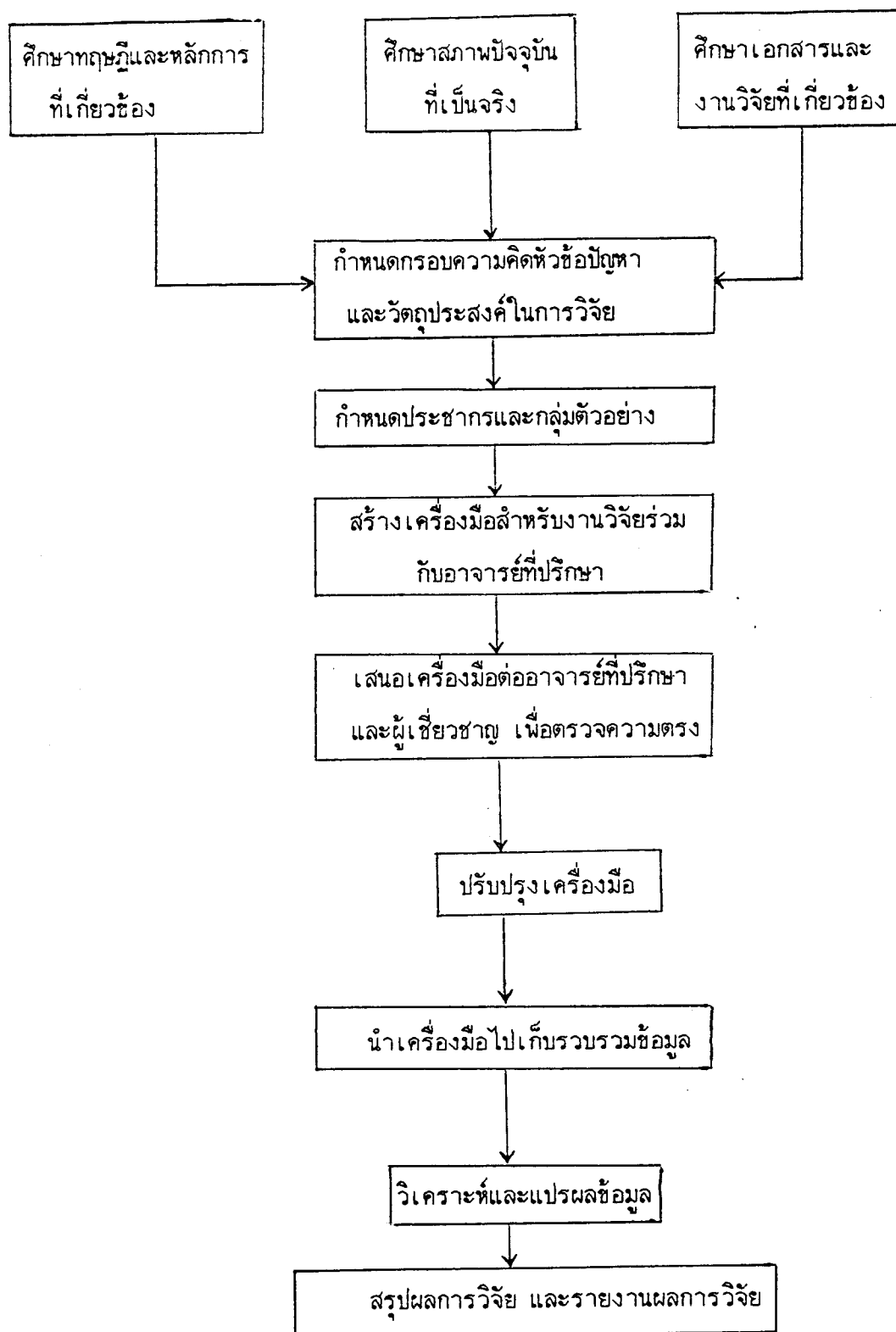
วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี สภาพปัจจุบัน/เอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบความคิดหัวข้อปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ
- 6) ปรับปรุงเครื่องมือ
- 7) นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล
- 9) สรุปผลงานวิจัย และรายงานผลการวิจัย

แบบภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย

3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 11 คน
2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 11 คน
3. ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 1,361 คน

3.2.2. ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ประชากรทั้ง 11 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ใช้ประชากรทั้ง 11 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ครูปฏิบัติการสอนใช้สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยถ้อยเกณฑ์ 10% (อ้างอิงใน ประคอง, 2525) จากประชากรที่มีในทั้ง 11 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 135 คน

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาหาข้อมูลเพื่อการวิจัย

ชื่อโรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม
1. อุดรพิทยานุกูล	1	1	248	250	1	1	25	27
2. สตรีราชินิศ	1	1	197	199	1	1	20	22
3. ประจักษ์ศิลปาคาร	1	1	170	172	1	1	17	19
4. อุดรพิชัยรัษฎพิทยา	1	1	136	138	1	1	14	16
5. โนนสูงพิทยาคาร	1	1	93	95	1	1	9	11
6. หนองหานวิทยา	1	1	92	94	1	1	9	11
7. กุมภวาปี	1	1	115	117	1	1	12	14
8. หนองบัวพิทยาคาร	1	1	86	88	1	1	9	11
9. บ้านผือพิทยาสรรค	1	1	69	71	1	1	7	9
10. บ้านดุงวิทยา	1	1	71	73	1	1	7	9
11. ศรีบุญเรืองวิทยาคาร	1	1	62	64	1	1	6	8
รวม	11	11	1,339	1,361	11	11	135	157

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากกรอบความคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ แหล่ง หลังจากนั้นได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา ช่วยตรวจสอบซึ่งเครื่องมือมีชุดเดียว แต่ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพคุณลักษณะปัจจุบันหัวหน้าหมวดวิชา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชา ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งมีลักษณะดังนี้ แบบสอบถามสภาพคุณลักษณะปัจจุบันเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 15 ข้อ ส่วนแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณลักษณะเฉพาะของหัวหน้าหมวดวิชาเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เช่นเดียวกันและมีจำนวน 15 ข้อเท่ากัน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพคุณลักษณะปัจจุบันหัวหน้าหมวดวิชาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชา ด้านคุณลักษณะทั่วไป 4 เรื่องคือ คุณลักษณะด้านงานวิชาการ คุณลักษณะด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ซึ่งคำถามจะมีลักษณะดังนี้ คำถามสภาพคุณลักษณะปัจจุบัน เป็นแบบจัดลำดับความสำคัญ (Rating Scale) 5 ระดับ มีประเด็นคำถามเรื่องละ 15 ข้อ รวม 60 ข้อ ส่วนคำถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เรื่องละ 15 ข้อเช่นกัน แต่ให้เลือกเพียงด้านละ 8 ข้อ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะหาความตรง (Validity) โดยนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความสมบูรณ์ของเนื้อหา
- 2) ความสมบูรณ์ของโครงสร้าง
- 3) รูปแบบของแบบสอบถาม
- 4) ความสมบูรณ์ของคำชี้แจง

5) ภาษาที่ใช้ในเครื่องมือแต่ละข้อ

6) ความเหมาะสมในเรื่องเวลาการตอบข้อมูล

เครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความตรงแล้ว ได้มีการนำไปทดลองนำกับกลุ่มเป้าหมายที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) จนได้ค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ จึงนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเกณฑ์ของระดับความเห็นคือ

มากที่สุด	มีค่าเป็น	5
มาก	มีค่าเป็น	4
ปานกลาง	มีค่าเป็น	3
น้อย	มีค่าเป็น	2
น้อยที่สุด	มีค่าเป็น	1

3.3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการศึกษาถึงคุณลักษณะของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในด้านเกี่ยวกับการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลในระดับตำแหน่งต่าง ๆ และศึกษาบทบาทภารกิจในหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. กำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างเครื่องมือ

3. สร้างเครื่องมือ/เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

4. เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตรงในเนื้อหา

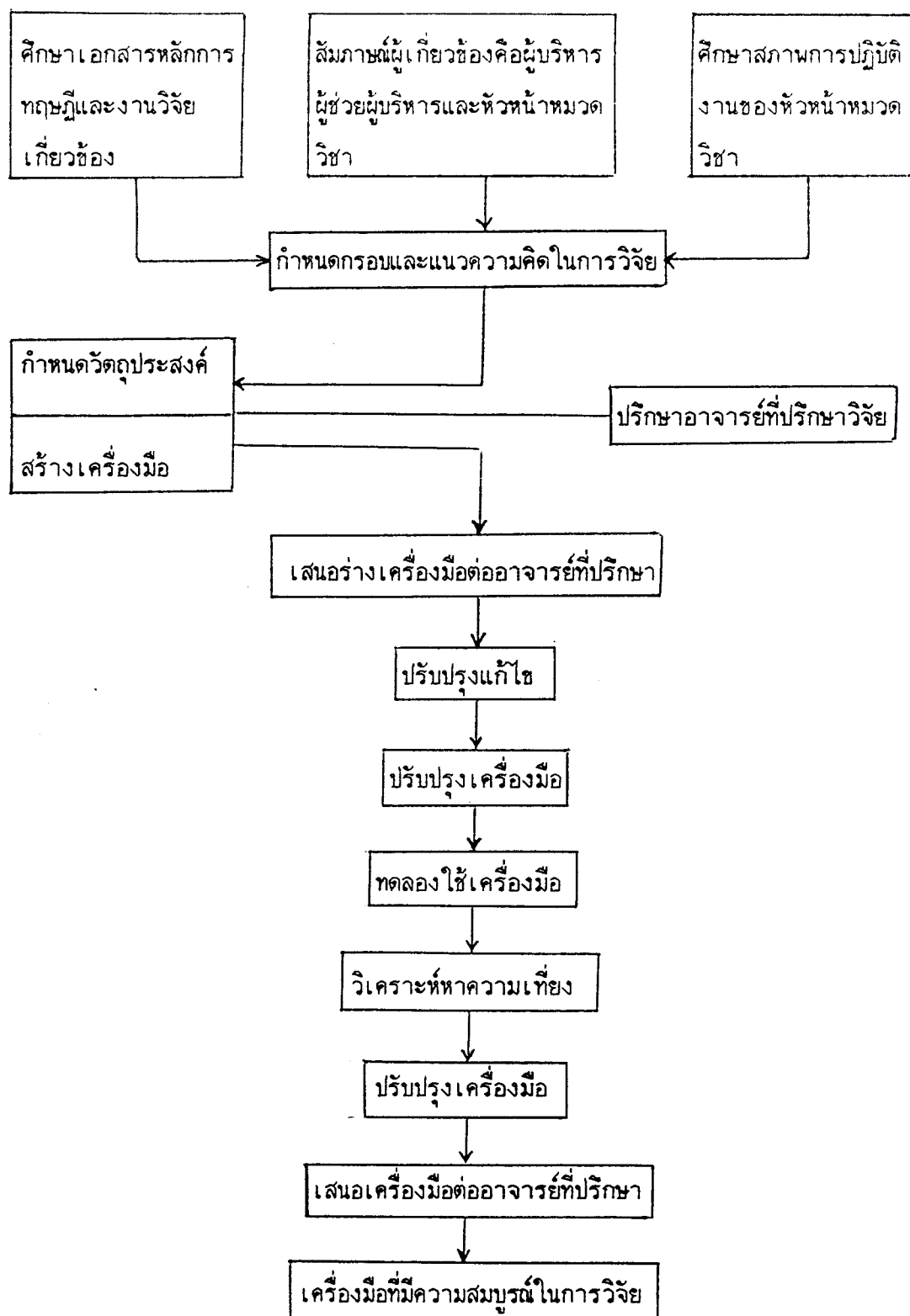
5. แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือวิจัย

6. ทดลองใช้เครื่องมือ

7. วิเคราะห์หาความเที่ยง

8. ปรับปรุงเครื่องมือ

9. เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี ที่มีใช้สมาชิกของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาศึกษาดูความถี่ในการเลือกตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ทั้งคุณลักษณะที่เป็นอยู่ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชา ตอนที่ 3 ในส่วนของคุณลักษณะที่เป็นอยู่ของหัวหน้าหมวดวิชา นำผลมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของ Cronbach ในการคำนวณปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้ง 4 ด้าน (งานวิชาการ งานบริหาร มนุษยสัมพันธ์ และความเป็นผู้นำ) เท่ากับ 0.99

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะทั่วไปนำผลมาแจกแจงความถี่เพื่อพิจารณาทุก ๆ ข้อ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ทั้ง 11 โรงเรียน ของจังหวัดอุดรธานี
2. ติดต่อกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลประจำโรงเรียนทั้ง 11 โรงเรียน ละ 1 คน ในการช่วยเป็นตัวแทนแจกและเก็บแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยไปยัง โรงเรียนทั้ง 11 โรงเรียน
4. วางแผนการแจกแบบสอบถามร่วมกับผู้ช่วยเก็บข้อมูล โดยขอรายชื่อครูอาจารย์แต่ละโรงเรียนแล้วใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวนที่วางแผนไว้แล้วให้ผู้ช่วยเก็บข้อมูล ดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมนัดหมายกำหนดเก็บแบบสอบถามคืนหลังจากแจกแบบสอบถาม 5 วัน

5. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากผู้ช่วยเก็บข้อมูล

6. แบบสอบถามที่แจกไปปรากฏว่า

(1) ผู้บริหาร 11 ชุด ได้คืนทั้ง 11 ชุด

(2) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 11 ชุด ได้คืนทั้ง 11 ชุด

(3) ครูปฏิบัติการสอน 130 ชุด ได้คืนทั้ง 130 ชุด

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมีความสมบูรณ์ครบทุกชุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแจงความถี่ด้วยมือ และใช้เครื่องช่วยคำนวณ โดยดำเนินการดังนี้

1) แบบสอบถามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาความถี่สะสมและค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2) แบบสอบถามคุณลักษณะปัจจุบันหัวหน้าหมวดด้านคุณลักษณะเฉพาะ ใช้การหาความถี่สะสมและร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3) แบบสอบถามคุณลักษณะปัจจุบันหัวหน้าหมวดวิชาด้านคุณลักษณะทั่วไป ใช้การหาความถี่สะสมหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน โดยนำค่าที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4) แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์หัวหน้าหมวดวิชา ด้านคุณลักษณะเฉพาะ และด้านคุณลักษณะทั่วไป ใช้การหาความถี่สะสมและหาค่าร้อยละ โดยแยกวิเคราะห์ตามกลุ่มตัวอย่างคือ ครูปฏิบัติการสอน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย